

Prvý oddíl čtrnáctého dodatku Ústavy Spojených států: původní význam a výklad

Jaroslav Ženíšek

Univerzita Karlova, Právnická fakulta

Kontaktní e-mail: zenisek.jaroslav@email.cz

Section One of the Fourteenth Amendment to the United States Constitution: Original Meaning and Interpretation

Abstract:

The paper analyzes the first section of the Fourteenth Amendment to the United States Constitution and its four key clauses – the citizenship clause, the privileges or immunities clause, the due process clause and the equal protection clause. Special attention is paid to the debates of the members of the 39th Congress which offer an insight into the original understanding of terms and phrases used in the text of the Amendment and that make possible to understand the context of its origin. The paper tries to describe the most likely original meaning of the individual clauses of the first section and analyze their possible various interpretations that often stand in direct opposition. While it can be reasonably assumed that during the times of the passing and ratification of the Amendment its objective was fairly limited, reflecting the post-war political reality in the United States, during the decades following ratification the Amendment started to be applied to issues that until then had been completely in the hands of the legislatures and depending on the democratic discussion on both federal and state level. The authors quoted in this paper can not be assigned to just one method of interpretation and legal philosophy, to the contrary, the paper aims to confront different views on the Amendment and its original meaning and based on it reach a conclusion; therefore both the view seeing the meaning of the Amendment as limited, held for example by professors Charles Fairman and Raoul Berger, and the perspective that sees its objectives as broader, represented for example by professors Michael Kent Curtis and Randy Barnett, are mentioned.

Keywords: Fourteenth Amendment; United States Constitution; the Supreme Court of the United States; United States Congress

Klíčová slova: čtrnáctý dodatek; Ústava Spojených států; Nejvyšší soud Spojených států; Kongres Spojených států

DOI: 10.14712/2464689X.2022.43

Mezi doposud dvaceti sedmi ratifikovanými dodatky Ústavy Spojených států amerických patří čtrnáctý dodatek bezesporu k těm zcela nejvýznamnějším. Zejména díky svému prvému oddílu představuje čtrnáctý dodatek nejen významnou historickou změnu v období po americké občanské válce, ale zůstává dodnes klíčovou součástí Ústavy, zasahující do nejrůznějších celospolečenských otázek ve Spojených státech. Cílem příspěvku je rozbor čtyř klauzulí prvního oddílu dodatku – klauzule o občanství (*citizenship clause*), svobodách nebo výsadách (*privileges or immunities clause*), řádném procesu (*due process clause*) a stejné ochraně zákona (*equal protection clause*), které doznaly v průběhu času nejmarkantnějších změn v důsledku soudního výkladu. Značný prostor je dán konkrétně otázce inkorporace *Bill of Rights*, která patří k nejkompexnějšími dílčími tématům pojícím se s prvním oddílem čtrnáctého dodatku.

1. Čtrnáctý dodatek Ústavy USA

Poté, co 9. dubna 1865 oficiálně kapitulovala jižanská vojska generála Roberta E. Lee u Appomattoxu, bylo jasné, že čtyři roky trvající občanská válka mezi jižanskými státy Konfederace a severními státy Unie je definitivně u konce. S koncem války však neskončily také všechny problémy a konflikty. Boje na bitevních polích ustaly, započaly však nové boje politické. Spojené státy vstoupily do tzv. období rekonstrukce, které s sebou přineslo nejen klíčové společenské a politické změny, ale rovněž přelomové změny právní. Stále nevyřešenou otázkou zůstávalo postavení osvobozené černošské populace – označované jako „propuštěnci“ (*freedmen*) – v jednotlivých státech, která sice díky přijetí třináctého dodatku v roce 1865 získala oficiálně svobodu, avšak tuto úpravu jejího právního postavení šlo jen těžko považovat za dostatečnou.

Čtrnáctý dodatek představuje pomyslný právní vrchol období rekonstrukce – dodatek třináctý lze chápat jako určitý „odrazový můstek“, nezbytný základ pro další právní vývoj – ty nejpodstatnější společenské proměny od okamžiku zrušení otroctví však přicházejí s dodatkem čtrnáctým, konkrétně jeho již zmiňovaným prvním oddílem. Ještě před čtrnáctým dodatkem byl však o dva roky dříve přijat federální zákon o občanských právech. Šlo o vůbec první federální zákonnou úpravu chránící individuální svobody v amerických dějinách,¹ která byla zároveň určitým „předvojem“ čtrnáctého dodatku, se kterým sdílela řadu podobností a s nímž byla úzce provázána; až do jaké míry a zda dokonce nedochází ke vzájemnému překrývání zákonné a ústavní úpravy, je předmětem diskuzí a na odpovědi na tuto otázku nepadá konsenzus.² Zákon byl v každém případě důležitou úpravou, která s sebou nově přinesla hned několik právních garancí. Primárně jde o potvrzení občanství Spojených států pro „všechny osoby narozené na území Spojených států a nepodléhající cizí moci s výjimkou Indiánů neplaticích daně“, s nímž se pojí záruka rovnosti v právech, jejichž výčet je v zákoně obsažen a která náleží všem občanům bez ohledu na „rasu, barvu pleti a předchozí otroctví s výjimkou nucených prací coby trestu, uloženého po řádném soudním procesu“ a mezi něž patří kupříkladu právo uzavírat smlou-

¹ SELTENREICH, R. – KUKLÍK, Jan, *Dějiny angloamerického práva*. 2. vydání. Praha: Leges, 2011, s. 402.

² Názory na vzájemný vztah mezi zákonem o občanských právech a čtrnáctým dodatkem jsou velmi různorodé, jde jen o jeden z dílčích diskutovaných aspektů dodatku, související s interpretací jeho prvního oddílu. Existuje široká škála náhledů na tuto otázku, od názoru, že zákon a dodatek jsou prakticky zaměnitelné a jejich význam je identický, až po postoj kategoricky odmítající ztotožňování obsahu zákona s prvním oddílem dodatku.

vy, právo podávat žaloby, právo dědit, svědčit u soudu, nabývat a disponovat s majetkem, být podroben stejným trestům a pokutám a obecně právo „plně a rovně využívat všech zákonů a ustanovení, chránících osoby a jejich majetek tak, jak je dovoleno občanům bílé pleti“.³ Státy bývalé Konfederace si byly vědomy, že ve sporu o otroctví prohrály, nehodlaly se však smířit s pokračováním procesu zrovnoprávnění černošského obyvatelstva a jakékoli snahy o přiznávání další právní ochrany byly rezolutně odhodlány zastavit. K tomuto účelu sloužily zejména tzv. černé zákoníky (*black codes*).⁴ Tyto kodexy byly zaměřeny proti osvobozeným *freedmen* tak, aby se jejich postavení od stavu otroctví lišilo co možná nejméně a bývalé otrokářské státy si mohly zachovat široký prostor pro přijímání nejrůznějších omezujících opatření: např. stát Mississippi ve svém „černém zákoníku“ zakazoval uzavírání manželství mezi propuštěnci a bělochy, umožňoval komukoli zadržet propuštěnce, který bez pádného důvodu před uplynutím sjednané doby opustí své místo u zaměstnavatele, a přivést takového propuštěnce zaměstnavateli zpět,⁵ doplněny byly rovněž zákony o potulce tak, aby všichni propuštěnci bez zaměstnání nebo neplnící jinou povinnost byli považováni za tuláky a jako takoví mohli být sankcionováni pokutou či dokonce uvězněním.⁶ Ač odlišné stát od státu, společným jmenovatelem těchto zákonů bylo odsunutí propuštěnců do role občanů druhé kategorie. Senátor Lyman Trumbull z Illinois, autor textu zákona a jeden z radikálních Republikánů, jenž byl zároveň spoluautorem třináctého dodatku, během debat v Kongresu uvedl, že účelem zákona je „zničení veškeré diskriminace“,⁷ kterou s sebou „černé zákoníky“ nesly.

Původní návrh zákona obsahoval oproti schválenému finálnímu znění navíc vedle termínu „obyvatelé“, později nahrazeného slovem „občané“,⁸ jednu podstatnou formulaci: „Je zakázána veškerá diskriminace v občanských právech nebo výsadách.“⁹ Tato velmi obecně znějící věta byla nakonec z návrhu vypuštěna. Proč se nakonec zákonodárci rozhodli pro její odstranění? Kongresman James F. Wilson z Ioway, zastánce návrhu zákona, vysvětlil svým kolegům, jak chápe dotčené spojení on: „Co tyto pojmy [občanská práva a výsady] znamenají? Znamenají, že ve všech záležitostech občanských, společenských, politických si všichni občané bez ohledu na rasu či barvu pleti mají být rovni? V žádném případě je nelze takto chápat. [...] Chápu občanská práva jednoduše jako absolutní práva jednotlivců jako právo na osobní bezpečnost, osobní svobodu a právo nabývat a disponovat s majetkem.“¹⁰

³ Civil Rights Act (1866).

⁴ SELTENREICH – KUKLÍK, *op. cit.*, s. 402.

⁵ An Act to Confer Civil Rights on Freedmen, and for other Purposes (1865).

⁶ An Act to Amend the Vagrant Laws of the State (1865).

⁷ BERGER, R. *Government by Judiciary: The Transformation of the Fourteenth Amendment*. Second Edition. Carmel: Liberty Fund, 1997, s. 35.

⁸ LASH, K. T. *The Fourteenth Amendment and the Privileges and Immunities of American Citizenship*. New York: Cambridge University Press, 2014, s. 114.

⁹ BERGER, *Government by Judiciary*, s. 33.

¹⁰ BICKEL, A. M. The Original Understanding and the Segregation Decision. *Harvard Law Review*, 1955, Vol. 69, No. 1, s. 16 [online]. Dostupné na: https://digitalcommons.law.yale.edu/fss_papers/3972/. [cit. 05. 09. 2022].

John Bingham, kongresman z Ohia a autor textu čtrnáctého dodatku,¹¹ navrhl vypuštění pojmu „občanská práva a výsady“ (*civil rights and immunities*) z textu zákona s tím, že jde o „represivní a nespravedlivá ustanovení“,¹² neboť „péče o majetek, svobodu a životy občanů“ náleží jednotlivým státům, nikoli federální vládě.¹³ Podle J. Binghamu pojem „občanská práva“ znamenal **všechna** práva vyplývající z občanství a zákonný zákaz diskriminace v oblasti těchto práv by navíc znamenal porušení principu federalismu a práv jednotlivých států Unie, garantovaných desátým dodatkem Ústavy.¹⁴ Jinými slovy dle J. Binghamu bylo možné diskriminaci odstranit jen prostřednictvím nového ústavního dodatku, nikoli pouze zákonem. Kongresman Samuel Shellabarger z Ohia, jeden z „radikálů“, v reakci na obavy, že zákonný termín „občanská práva a výsady“ je příliš obecný a dává prostor k budoucí extenzivní interpretaci, že zahrnuje i politická práva jako právo volební a další práva v zákoně neuvedená, uvedl, že: „Účelem [zákona o občanských právech] není přiznat nebo regulovat práva, ale zajistit, aby jakékoli z práv v zákoně vyjmenovaných, v případě, že je státním právem přiznáno, bylo přiznáno všem občanům bez rozdílu nehlédě na rasu, barvu pleti nebo předchozí otroctví.“¹⁵

K definitivnímu rozptýlení nejistoty ohledně rozsahu zákona byl nakonec přijat pozměňovací návrh J. Wilsona, který větu o „občanských právech a výsadách“ odstranil.¹⁶ Jak J. Wilson poznamenal: „[...] náš pozměňovací návrh vyškrtává všechny obecné pojmy a ponechává v zákoně pouze práva v něm specifikovaná“.¹⁷

Z výše uvedeného lze každopádně vyvodit, že ať už pravomoc zákon přijmout Kongresu náležela či nikoli, zákon o občanských právech neznamenal novou státní povinnost nediskriminace u politických či společenských práv, znamenal zákaz diskriminace jen vzhledem k těm základním právům, která byla v zákoně vyčtena (uzavírat smlouvy, dědit, svědčit u soudu apod.).¹⁸

Již v době, kdy byl zákon projednáván, se zároveň postupně rodila podoba čtrnáctého dodatku Ústavy. 39. Kongres, který přijal zákon o Úřadu pro uprchlíky, zákon o občanských právech a později schválil čtrnáctý dodatek, se poprvé sešel 4. prosince 1865. O devět dní později došlo z popudu kongresmana Thaddea Stevense k vytvoření Společného výboru pro rekonstrukci (*Joint Committee on Reconstruction*), v němž zasedlo patnáct zákonodárců z obou komor (9 kongresmanů a 6 senátorů). Spolupředsedy výboru byli za sněmovnu T. Stevens a za senát William Pitt Fessenden, vlivný umírněný Repub-

¹¹ Binghamovým stanoviskům a vystoupením v Kongresu je v tomto příspěvku věnována zvýšená pozornost. Coby dlouholetý abolicionista přesvědčený nejen o potřebě zrušení otroctví, ale zároveň také o potřebě ochrany práv propuštěnců, J. Bingham se po ustavení 39. Kongresu stal centrální postavou politicko-právního dění, kdy se jako jeden z členů parlamentního výboru, zabývajících se rekonstrukcí v jižních státech, podílel na výsledné podobě čtrnáctého dodatku, jehož text sám navrhl. Ač přesvědčením Republikán, J. Bingham byl zároveň i mužem Ústavy, ctícím ideu federalismu, o čemž vypovídá zejména jeho opozice vůči zákonu o občanských právech z roku 1866.

¹² LASH, *The Fourteenth Amendment and the Privileges and Immunities of American Citizenship*, s. 125.

¹³ Tamtéž, s. 127.

¹⁴ Tamtéž, s. 128.

¹⁵ CURTIS, M. K. *No State Shall Abridge: The Fourteenth Amendment and the Bill of Rights*. Durham: Duke University Press, 1986, s. 78.

¹⁶ BARNETT, R. E. – BERNICK, E. D. *The Original Meaning of the Fourteenth Amendment*. Cambridge: The Belknap Press of Harvard University Press, 2021, s. 123.

¹⁷ LASH, *The Fourteenth Amendment and the Privileges and Immunities of American Citizenship*, s. 134.

¹⁸ BERGER, *Government by Judiciary*, s. 39.

likán z Maine, jeden z republikánských senátorů, kteří hlasovali proti zbavení prezidenta L. B. Johnsona úřadu. Výbor měl za úkol analyzovat podmínky v jednotlivých státech bývalé Konfederace a usnést se, zda jsou všechny nebo alespoň některé z nich způsobilé k tomu být zastoupeny v Kongresu. Právě v tomto patnáctičlenném výboru se zrodil nový – v pořadí čtrnáctý – ústavní dodatek.

2. Oddíl první: čtyři klíčové klauzule

2.1 Občanství

První z klauzulí úvodního oddílu čtrnáctého dodatku je klauzule garantující občanství, doplněná k textu z iniciativy senátorů: „Všechny osoby narozené nebo naturalizované ve Spojených státech a podléhající jejich jurisdikci jsou občany Spojených států a státu, jehož jsou obyvateli.“¹⁹

Podobnou formulaci obsahoval již zákon o občanských právech, který rovněž ve svém úvodním ustanovení přiznával občanství „všem osobám narozeným ve Spojených státech a nepodléhajícím cizí moci, s výjimkou Indiánů, neplatících daně“.²⁰ Původní Ústava se k občanství vyjadřuje pouze velmi stručně, a to v článku prvním, kde jako jednu z vyčtených pravomocí Kongresu uvádí pravomoc stanovit jednotnou úpravu naturalizace,²¹ nedefinuje však nijak tento pojem ani jeho obsah. Přelom v otázce občanství však přinesl rok 1857. Hlavním aktérem tehdy byl Nejvyšší soud, konkrétně jeho verdikt v dnes již nechvalně proslulé kauze Dreda Scotta. D. Scott byl otrokem, žijícím ve státě Missouri se svým pánem, armádním lékařem Johnem Emersonem. Missouri bylo přijato do Unie jako otrokářský stát v rámci tzv. missourského kompromisu (*Missouri Compromise*) z roku 1820. Kompromis řešil otázku územního rozšíření otroctví, předmět sporu mezi svobodnými a otrokářskými státy. Jeho výsledkem bylo přijetí Missouri jako státu otrokářského a zároveň Maine jako státu svobodného, přičemž byla zároveň stanovena geografická linie v území, získaném Spojenými státy v rámci louisianské koupě,²² severně od níž bylo otroctví zakázáno.²³ Poté, co vdova po J. Emersonovi odmítla Scottovu žádost o propuštění z otroctví, obrátil se D. Scott na soudy s tím, že v důsledku jeho několikaletého pobytu na svobodném území se z něho stal svobodný člověk. Případ dospěl až k Nejvyššímu soudu, jehož předsedou byl Roger Taney, který, stejně jako většina ostatních soudců na Nejvyšším soudu, byl nakloněn Jihu a případ viděl jako příležitost dokázat, že Ústava garantuje právo vlastnit otroky, čímž by mohl ukončit celonárodní spor o otroctví.²⁴ R. Taney sám sepsal většinové stanovisko, které se zapsalo nezapomenutelným způsobem do americké (nejen právní) historie.

Jako první otázku soud řešil, zdali je vůbec D. Scott aktivně legitimován k podání žaloby u soudu, či jak R. Taney otázku položil, zda se může „[...] černoch, jehož předkové byli

¹⁹ Čtrnáctý dodatek Ústavy Spojených států amerických, oddíl 1.

²⁰ Civil Rights Act (1866).

²¹ Ústava Spojených států amerických, článek I., oddíl 8.

²² V rámci louisianské koupě v roce 1803 získaly Spojené státy od Francie území dnes odpovídající 15 státům federace od Texasu až po Montanu a zároveň část dnešního kanadského území.

²³ SELTENREICH – KUKLÍK, *op. cit.*, s. 394.

²⁴ BORK, R. H. *The Tempting of America: The Political Seduction of the Law*. New York: Touchstone, 1991, s. 30.

do této země přivezení jako otroci, stát členem politické komunity, existující na základě Ústavy a jako takový mít nárok na všechna práva, svobody a výsady jí garantované občánům, jednou z nichž je i výsada podání žaloby u soudu Spojených států [...]?”²⁵

Pro R. Taneyho byla odpověď jednoznačná: „Žádný stát nemůže začlenit nového člena do politické komunity, vytvořené Ústavou Spojených států. Nemůže z něho učinit člena této komunity [USA] tím, že z něho učiní člena té svojí. A ze stejného důvodu nemůže začlenit osobu, která nebyla zamýšlena stát se součástí této nové politické rodiny, stvořené Ústavou, nýbrž která měla být vyloučena.“²⁶

Taney se ve svém odůvodnění odvolává na údajný původní záměr (*original intent*) tvůrců Ústavy, jeho stanovisko ale nepodporují historické důkazy. Ústava v žádné své části nezapovídá občanství bývalých otroků, v době přijetí Ústavy se v některých státech bývalí otroci účastnili procesu ratifikace, v pěti státech pak dokonce již disponovali volebním právem.²⁷ Jak poté oponuje jeden ze dvou disentujících, soudce Benjamin Curtis, již Články Konfederace a trvalé Unie (*The Articles of Confederation and Perpetual Union*) garantovaly všem svobodným obyvatelům v každém ze států stejné svobody a výsady, jakým se těší svobodní obyvatelé v ostatních státech a restriktivnější formulace, která by bývalé otroky vylučovala, byla „záměrně odmítnuta“.²⁸ R. Taney tak připisoval tvůrcům ústavního textu záměr, jehož existenci ale nelze doložit. Ačkoli výrokem o nemožnosti bývalých otroků nabýt občanství a s ním spojená práva R. Taney fakticky rozhodl o nedostatku žalobní legitimace na straně D. Scotta, čímž mohl případ skončit na procesním základě,²⁹ stanovisko pokračuje rozbořením ústavnosti samotného missourského kompromisu a s ním spojené otázky postavení D. Scotta v důsledku pobytu na svobodném území.

R. Taney postavil svůj argument na premise, že Kongres coby zákonodárný sbor může v teritoriích, která jsou součástí Spojených států, vykonávat pouze ty pravomoci, které jsou mu dány Ústavou a je vázán všemi omezeními, které Ústava ukládá; nemůže odepřít lidu právo držet zbraň, nutit k sebeobviňování v trestním řízení apod. Z tohoto důvodu také nemůže nikoho zbavit života, svobody nebo majetku bez řádného procesu, jak ukládá pátý dodatek. Toto představuje jádro Taneyho argumentace: pokud Kongres zakáže otroctví v teritoriích, nad kterými vykonává pravomoc, a „občan Spojených států je zbaven svobody nebo majetku pouze proto, že [...] tento majetek přivezl s sebou na konkrétní teritorium Spojených států a neporušil nijak zákony“, pak to „lze jen ztěžší označit za řádný proces“.³⁰

R. Taney ve svém stanovisku prakticky přetvořil procedurální ochranu pátého dodatku v **substantivní garanci**, chránící údajné právo, o němž však Ústava nehovoří a tou dobou již neplatný³¹ missourský kompromis *de facto* zpětně prohlásil za odporující Ústavě.

Předlohou formulace klauzule o občanství čtrnáctého dodatku „podléhající jejich [USA] jurisdikci“ bylo ustanovení zákona o občanských právech, hovořící o „nepodléhá-

²⁵ Dred Scott v. Sandford, 60 U.S. 393 (1856).

²⁶ Tamtéž.

²⁷ SUNSTEIN, C. R. Constitutional Myth-Making: Lessons from the Dred Scott Case. *Occasional Papers*, 1996, No. 37, s. 11. [online]. Dostupné na: <https://dash.harvard.edu/handle/1/12942329>. [cit. 16. 05. 2022].

²⁸ Dred Scott v. Sandford, 60 U.S. 393 (1856).

²⁹ SUNSTEIN, *op. cit.*, s. 8.

³⁰ Dred Scott v. Sandford, 60 U.S. 393 (1856).

³¹ Kompromis byl zrušen zákonem o Kansasu a Nebraska z roku 1854, kterým Kongres umožnil, aby otázka otroctví byla v teritoriích ponechána na vůli lidu, který si sám zvolí, zda jeho stát bude otrokářským či svobodným.

ni cizí moci“. Senátor L. Trumbull, předkladatel návrhu zákona, vnímal „nepodléhání cizí moci“ jako znamenající, že „všechny osoby narozené rodičům s bydlištěm ve Spojených státech, s výjimkou indiánů, neplatících daně, jsou občany Spojených států“.³² Klausule o občanství ve čtrnáctém dodatku hovoří jinými slovy, nicméně zákonodárci v Kongresu podle všeho chápali její znění jako upřesňující, nikoli obsahově pozměňující definici, obsaženou v zákoně o občanských právech.³³ Senátor J. Howard prezentoval klauzuli jako „řešící velkou otázku občanství a rozptyluje pochyby o tom, které osoby jsou občany Spojených států a které nikoli“³⁴ a pouze „deklaruje, co již je právem země“.³⁵

Úvodní klauzule prvního oddílu dokázala nadobro zvrátit neblahý precedent z případu D. Scotta a přiznat tak všem propuštěncům po občanské válce občanství na ústavní úrovni. Jak již bylo zmíněno, s občanstvím se zároveň pojí jistá práva, svobody a výsady. Jejich vymezení, rozsah a možné limity jsou však mimořádně obtížným tématem, jak ukazují již debaty zákonodárců 39. Kongresu o následující klauzuli dodatku o svobodách nebo výsadách, kterou lze označit za pravděpodobně nejkontroverznější a nejsložitější část textu čtrnáctého dodatku.

2.2 Svobody nebo výsady

Výbor dostal průběžně k posouzení hned několik návrhů nového dodatku, jedním z nich byl i návrh kongresmana J. Bingham. Ten představil svůj návrh výboru 3. února 1866, přičemž jeho znění bylo následovné: „Kongres má právo vydávat všechny zákony nutné k tomu, aby pro občany kteréhokoli státu byly zajištěny všechny svobody a výsady, kterým se těší občané ostatních států (Čl. 4, odd. 2) a všem osobám v jednotlivých státech stejná ochrana života, svobody a majetku (5. dodatek).“³⁶

Návrh prošel hlasováním ve výboru poměrem 9:4. Jak lze pozorovat, J. Bingham v původním návrhu odkazuje na dvě existující ústavní ustanovení, a sice klauzuli o řádném procesu pátého dodatku a také klauzuli o svobodách a výsadách, obsaženou ve čtvrtém článku, tzv. *comity clause*, případně též *privileges and immunities clause*. Tato klauzule je jednou z mála v původní Ústavě, směřující nikoli vůči federálním orgánům, nýbrž proti jednotlivým státům; doslova stanovuje, že: „Občané kteréhokoli státu mají nárok těžit se všem svobodám a výsadám, jako občané ostatních států.“³⁷

Otázka, která se pochopitelně nabízí, je, jaké jsou ony svobody a výsady, o nichž klauzule hovoří. Jednu z interpretací klauzule předložil v roce 1823 soudce Nejvyššího soudu Bushrod Washington v kauze *Corfield v. Coryell*, v níž byl pro rozpor s Ústavou napadán zákon státu New Jersey, zakazující mimo jiné všem osobám z jiných států sběr ústřic ve vodách New Jersey. Vedle rozporu s klauzulí prvního článku Ústavy o regulaci obchodu

³² SHAWHAN, M. The Significance of Domicile in Lyman Trumbull's Conception of Citizenship. *The Yale Law Journal*, 2010, Vol. 119, No. 6, s. 1353. [online]. Dostupné na: <https://digitalcommons.law.yale.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5211&context=ylj>. [cit. 16. 05. 2022].

³³ Tamtéž.

³⁴ Congressional Globe, Senate, 1st Sess. 39th Cong. 2890. In: The Library of Congress. [online]. Dostupné na: <https://memory.loc.gov/cgi-bin/ampage?collId=llcg&fileName=073/llcg073.db&recNum=11>. [cit. 16. 05. 2022].

³⁵ Tamtéž.

³⁶ CURTIS, s. 57.

³⁷ Ústava Spojených států amerických, článek IV., oddíl 2.

(*commerce clause*)³⁸ byl namítán také rozpor s klauzulí o svobodách a výsadách čtvrtého článku. B. Washington, zasedající coby soudce obvodního federálního soudu,³⁹ shledal, že zákon New Jersey je ústavně konformní, neboť regulace rybářství je pravomocí každého státu, která nebyla delegována na Kongres Spojených států. Tím nejpodstatnějším z Washingtonova stanoviska však dodnes zůstává *dictum* k oněm „svobodám a výsadám“ občanů států. Tyto mají svou povahou být „základní, patřící právem občanům všech svobodných států a kterým se vždy těšili občané států, tvořících tuto Unii od doby, kdy se tyto státy staly svobodnými, nezávislými a svrchovanými“.⁴⁰ Tato obecná charakteristika je následně konkretizována demonstračním výčtem těchto jednotlivých „svobod a výsad“, mezi něž dle B. Washingtona spadají: „Ochrana ze strany státu, užívání života a svobody s právem nabývat a vlastnit majetek jakéhokoli druhu a sledovat a dosahovat štěstí a bezpečí; tyto nicméně podléhají omezením ze strany státu, spravedlivě uloženým v zájmu obecného dobra celku. Právo občana jednoho státu projíždět či pobývat v jakémkoli jiném ze států za účelem obchodu, zemědělství, profesních nebo jiných cílů, právo domáhat se writu habeas corpus, podávat žaloby jakéhokoli druhu u státních soudů, získávat, držet a zbavovat se majetku, ať už nemovitého nebo movitého a vynětí z daní nebo poplatků vyšších, než jaké jsou placeny občany státu; tyto lze zmínit jako některé ze svobod a výsad občanů, jež jsou jednoznačně chápány jako základní a k nimž lze přiřadit i volební právo tak, jak je zakotveno a upraveno zákony či ústavou státu, v němž má být vykonáváno.“⁴¹

Washingtonův výklad klauzule si zachoval velký vliv na desetiletí dopředu a odkazováno na něj bylo i členy 39. Kongresu, projednávajícími návrh čtrnáctého dodatku kongresmana J. Binghamu. Jeho stanovisko nicméně stále umožňuje chápat klauzuli alternativními způsoby; je možné ji vidět jako garanci rovného zacházení, tedy nediskriminace mezi občany jednoho státu Unie a občany z ostatních států, kteří daný stát navštíví, ale také jako určitý národní či dokonce přirozenoprávní standard, tedy, že v jakémkoli státu Unie, který občan jednoho ze států navštíví, má určitý – státy přesahující – soubor práv, označený B. Washingtonem za „základní“ a následně demonstračně vyčtený.⁴² V pasáži následující výčet práv B. Washington explicitně dodává, že klauzule *neznamená*, že občané ostatních států mají „nárok užívat *všech* práv, patřících výlučně občanům daného státu jen proto, že jsou užívána těmito občany“.⁴³ To znamená, že vedle „základních“ práv existují i práva, vycházející ze státního občanství, která nebyla tradičně přiznána občanům z jiných států. Seznam práv či svobod a výsad z případu *Corfield* zahrnuje oprávnění nejrůznějšího dru-

³⁸ Tzv. *commerce clause* je obsažena v článku prvním, oddílu osmém Ústavy jakožto jedna z pravomocí Kongresu, který je na základě ní nadán pravomocí regulovat obchod s cizími národy, mezi státy federace navzájem a obchod s indiánskými kmeny.

³⁹ V době, kdy byl případ *Corfield* projednáván, existovaly v rámci soudní soustavy na federální úrovni obvodní soudy (*circuit courts*), které byly jednak první instancí v některých občanskoprávních a trestněprávních věcech a jednak odvolacími soudy nadřízenými federálním soudům okrskovým. Každý soudce Nejvyššího soudu měl přidělen obvod, který „objížděl“ (*circuit riding*) a ve kterém rozhodoval. Tato praxe trvala oficiálně až do roku 1911, kdy byly původní obvodní soudy zrušeny a jejich pravomoc přešla na okrskové a obvodní odvolací soudy.

⁴⁰ *Corfield v. Coryell*, 6 F.Cas. 546 (1823).

⁴¹ *Corfield v. Coryell*, 6 F.Cas. 546 (1823).

⁴² FAIRMAN, C. Does the Fourteenth Amendment incorporate the Bill of Rights? The Original Understanding. *Stanford Law Review*, 1949, Vol. 2, No. 1, s. 11. [online]. Dostupné na: https://www.jstor.org/stable/1226431?seq=9#metadata_info_tab_contents. [cit. 09. 05. 2022].

⁴³ *Corfield v. Coryell*, 6 F.Cas. 546 (1823).

hu, jde ovšem o práva, která historicky občanům států garantovaly „vždy“, respektive od doby, kdy se tyto státy „staly svobodnými, nezávislými a svrchovanými“. Je proto možné učinit závěr, že tato práva dle B. Washingtona vycházejí z historické tradice a zkušenosti a pojí se s principem lidu coby suveréna.⁴⁴ Jeho výklad lze shrnout tak, že existuje soubor tradičních svobod a výsad/práv, jejichž příklady uvádí a která díky klauzuli náleží všem občanům bez rozdílu ve všech státech. Vedle těchto poté existují další práva, povahou nikoli základní a tradičně uznaná, na něž občan jednoho státu v jiném státu Unie automatický nárok nemá.⁴⁵

Výklad klauzule o svobodách a výsadách od soudce B. Washingtona nebyl jediným z předválečného období; Joseph Story, neopomenutelná postava amerických právních dějin a Washingtonův kolega na Nejvyšším soudu, analyzoval druhý oddíl čtvrtého článku jakožto klauzuli, jejímž účelem bylo udělit občanům státu „obecné občanství a zprostředkovat všechny svobody a výsady, na něž by občané těchto států měli nárok za obdobných okolností“.⁴⁶ Jinými slovy o klauzuli lze hovořit jako o limitovaném procedurálním ustanovení, zajišťujícím rovnou aplikaci v určitých situacích. Vedle Storyho výkladu je dále třeba zmínit další dvě soudní rozhodnutí z předválečného období. Tím prvním je *Campbell v. Morris*, v němž předseda Nejvyššího soudu státu Maryland a pozdější soudce Nejvyššího soudu Samuel Chase charakterizuje klauzuli jako nechránící „právo volit, právo zastávat úřad, právo být volen“, nýbrž sloužící jako ochrana „osobních práv“, zejména práva občanů jiných států Unie nabývat a disponovat v určitém státu s majetkem a nebýt podroben daním nebo jiným břemenům, kterým nejsou podrobena občané onoho státu.⁴⁷ Druhým případem je *Abbot v. Bayley*, řešený před Nejvyšším soudem státu Massachusetts. V něm se soud rovněž vyjádřil k významu klauzule o svobodách a výsadách, když shledal, že státy Unie jsou „suverény“ a dotčená klauzule je svým rozsahem „omezená“, neboť každý stát může pro občany ostatních států podmínit výkon práv, náležejících jeho občanům, splněním určitých požadavků.⁴⁸ Oba případy byly později společně s verdiktem v případě *Corfield* citovány během parlamentních debat o čtrnáctém dodatku. Oproti stanovisku soudce B. Washingtona je v nich však klauzule interpretována úžeji a odpovídá významu, jaký jí přiřkl J. Story; tedy že jde pouze o antidiskriminační ustanovení, zavazující státy „zprostředkovat všechny svobody a výsady, na něž by občané těchto států měli nárok za obdobných okolností“, nikoli o ustanovení, samo implicitně obsahující určitá práva.⁴⁹ Předkladatel zákona senátor L. Trumbull uvedl, že „základem“ zákona je jednak odstranění diskriminace v občanských právech na základě rasy a dále zajištění, aby obyvatelé každé rasy měli právo uzavírat smlouvy, žalovat, nabývat a disponovat s majetkem a právo na stejný prospěch ze všech zákonů na ochranu osoby a majetku.⁵⁰ K výčtu svobod a výsad v pojetí soudce B. Washingtona poté prohlásil, že zahrnutím volebního práva „zachází dále

⁴⁴ UPHAM, D. R. *Corfield v. Coryell and the Privileges and Immunities of American Citizenship*. *Texas Law Review*, 2005, Vol. 83, s. 1517. [online]. Dostupné na: <https://constitutionalawreporter.com/wp-content/uploads/2015/09/Corfield-v.-Coryell.pdf>. [cit. 10. 12. 2021].

⁴⁵ Tamtéž, s. 1525.

⁴⁶ STORY, J. *Commentaries on the Constitution of the United States*. Volume III. New York: Cossimo Classics, 2020, s. 674–675.

⁴⁷ *Campbell v. Morris*, 3 Md. 535 (1797).

⁴⁸ *Abbot v. Bayley*, 23 Mass. 89, 6 Pick. 89 (1827).

⁴⁹ FAIRMAN, *op. cit.*, s. 12.

⁵⁰ Tamtéž.

než tento návrh“.⁵¹ Jak lze tedy pozorovat, navzdory nezpochybnitelnému vlivu, který si odůvodnění v kauze *Corfield* získalo, nepanovala všeobecná shoda na tom, že jde o přesný výklad klauzule o svobodách a výsadách.

První návrh čtrnáctého dodatku J. Bingham, mající zajistit „všechny svobody a výsady“, kopíroval terminologii druhého oddílu čtvrtého článku Ústavy. J. Bingham sám ovšem **nikdy** během svých vystoupení v Kongresu při projednávání podoby čtrnáctého dodatku na stanovisko soudce B. Washingtona v *Corfield v. Corryell* neodkazoval.⁵² Radikální Republikáni v Kongresu spatřovali v jeho původním návrhu úpravu poskytující nově federální pravomoc vymezit a chránit „základní práva“, tj. ta, o nichž ve svém odůvodnění hovoří soudce B. Washington.⁵³ Naproti tomu umírnění členové Republikánské strany interpretovali Binghamův návrh jako umožňující Kongresu vynucovat rovný přístup k určitým státy vymezeným a uznaným právům.⁵⁴ J. Bingham sám ovšem sledoval jiný cíl; dle něho klauzule o svobodách a výsadách obsahovala „elipsu“, spočívající v tom, že – ač nevýslovně – spojením „svobody a výsady občanů v ostatních státech“⁵⁵ evidentně hovoří o svobodách a výsadách **občanů Spojených států**.⁵⁶ To pro J. Bingham znamenalo, že mezi svobody a výsady patří zároveň prvních osm dodatků federálního *Bill of Rights*.⁵⁷

V důsledku široké opozice nakonec J. Bingham svůj první návrh dodatku stáhl. Druhý návrh nového dodatku, skládající se z pěti oddílů, vzešel z debat Společného výboru pro rekonstrukci mezi 21.–28. dubnem, předkladatelem byl spolupředseda výboru T. Stevens. Původní podoba prvního oddílu druhého návrhu zněla: „Oddíl 1. Je zakázána jakákoli diskriminace v občanských právech ze strany jakéhokoli státu nebo Spojených států na základě rasy, barvy pleti nebo předchozího otroctví.“⁵⁸

Toto znění navrhl J. Bingham doplnit o další klauzuli: „rovněž nesmí žádný stát odepřít jakékoli osobě, podléhající jeho pravomoci, stejnou ochranu zákona, nebo odejmout soukromý majetek k veřejnému užívání bez spravedlivé náhrady“.⁵⁹

Tento pokus J. Binghamovi ve výboru nevyšel, předložil proto jiný doplňující návrh: „Žádný stát nesmí vydat nebo vynucovat zákon, který by omezoval svobody nebo výsady občanů Spojených států; žádný stát nesmí zbavit jakoukoli osobu života, svobody nebo majetku bez řádného soudního procesu; rovněž nesmí odepřít jakékoli osobě, podléhající jeho pravomoci, stejnou ochranu zákona.“⁶⁰

Poté, co bylo toto doplnění nejprve výborem schváleno, prosadil senátor George Williams z Oregonu, aby bylo z prvního oddílu připravovaného dodatku vyškrtáno; J. Bingham reagoval podnětem k tomu, aby byla dotčená část zařazena do dodatku jako samostatný oddíl, k čemuž nejprve ve výboru nezískal dostatečnou podporu, avšak 28. dubna předne-

⁵¹ BERGER, *Government by Judiciary*, s. 41.

⁵² LASH, *The Fourteenth Amendment and the Privileges and Immunities of American Citizenship*, s. 103.

⁵³ Tamtéž.

⁵⁴ Tamtéž.

⁵⁵ V původním znění „*Privileges and Immunities of Citizens in the several States*“.

⁵⁶ BARNETT – BERNICK, *op. cit.*, s. 130.

⁵⁷ Tamtéž.

⁵⁸ FAIRMAN, *op. cit.*, s. 41.

⁵⁹ BARNETT – BERNICK, *op. cit.*, s. 137.

⁶⁰ Toto znění se nakonec stalo prvním oddílem čtrnáctého dodatku, přidána byla později ještě klauzule o občanství, co se však týče svobod a výsad, řádného procesu a stejné ochrany zákona, k dalším změnám již nedošlo.

sl výboru návrh, aby byl Stevensův koncept prvního oddílu zcela odstraněn a kompletně nahrazen právě jeho verzí – úspěšně.⁶¹ Po nejedné komplikaci tedy nakonec J. Bingham prosadil svůj návrh a budoucí první oddíl nového dodatku získal novou podobu. Zahrnoval klauzuli o svobodách *nebo* výsadách (*privileges or immunities clause*), klauzuli o řádném procesu (*due process clause*) a klauzuli o stejné ochraně zákona (*equal protection of the laws clause*). Finální návrh byl následně předložen oběma komorám Kongresu ke schválení.

Nejprve byl návrh projednáván ve sněmovně, kde jako první vystoupil spolupředseda výboru T. Stevens se svou obhajobou předkládané úpravy. Jak sdělil svým kolegům, pro T. Stevense návrh dodatku představoval prostředek, kterým by Kongres mohl „napravit nespravedlivou legislativu států“. ⁶² Dodal, že je „částečně pravda“, že zákon o občanských právech zajišťoval to samé, nicméně „zákon je zrušitelný pouhou většinou“. ⁶³ Názor kongresmanů na povahu předkládané úpravy se lišil; někteří považovali navržený dodatek za konstitucionalizovaný zákon o občanských právech, tedy že jeho obsah byl se zákonem identický, jiní v něm spatřovali určité *ex post* potvrzení či dodání pravomoci Kongresu zákon přijmout, další se domnívali, že Ústava ve své tehdejší podobě již obsahovala garance, které měl poskytovat nový dodatek. ⁶⁴ J. Bingham vystoupil jako jeden z posledních řečníků v poslední den projednávání dodatku ve sněmovně. Jeho vystoupení se vedle popisu účelu úpravy věnovalo také obavám o zachování federalistické struktury: „Tento dodatek neodnímá žádnému státu žádné právo, které mu kdy náleželo. Žádný stát nikdy neměl právo, pod rouškou zákona, nebo jinak, omezovat svobody nebo výsady žádného občana republiky.“⁶⁵

V roce 1833 vydal Nejvyšší soud rozhodnutí v jedné z podstatných předválečných kauz *Barron v. Baltimore*. Město Baltimore zrealizovalo sérii stavebních úprav, v důsledku kterých došlo k proniknutí velkého množství odpadu a písku do městského přístavu. Barron byl jedním z vlastníků přístavních mol, kterému vznikla finanční újma z důvodu signifikantně snížené užitelnosti vody pro plavidla, rozhodl se proto město zažalovat pro odnětí majetku bez spravedlivé kompenzace v rozporu s pátým dodatkem Ústavy. Po několika odvoláních spor dospěl až k Nejvyššímu soudu. Předseda John Marshall sepsal jednomyslné stanovisko soudu, v němž rozhodl v neprospěch Barrona na základě neaplikovatelnosti *Bill of Rights* – a tedy i pátého dodatku – proti jednotlivým státům Unie. J. Marshall poukázal na fakt, že Ústava v některých svých částech obsahuje omezení pravomocí jednotlivých států, jako je např. zákaz států uzavírat mezinárodní úmluvy. ⁶⁶ Nicméně: „Tento soud je toho názoru, že ustanovení pátého dodatku Ústavy deklarující, že soukromý majetek nesmí být odňat bez spravedlivé náhrady, je zamýšleno jako omezení pouze vůči vládě Spojených států a není aplikovatelné vůči vládám jednotlivých států.“⁶⁷

⁶¹ FAIRMAN, *op. cit.*, s. 42.

⁶² WALKER, Jr., F. H. Was it Intended That the Fourteenth Amendment Incorporate the Bill of Rights? *North Carolina Law Review*, 1964, Vol. 42, No. 4, s. 930. [online]. Dostupné na: <https://scholarship.law.unc.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=6079&context=nclr>. [cit. 09. 05. 2022].

⁶³ CURTIS, *op. cit.*, s. 86.

⁶⁴ Tamtéž, s. 86.

⁶⁵ BARNETT – BERNICK, *op. cit.*, s. 328.

⁶⁶ Ústava Spojených států amerických, článek I., oddíl 10.

⁶⁷ *Barron v. Mayor & City Council of Baltimore*, 32 U.S. 243 (1833).

Jak J. Marshall poukazuje, po přijetí Ústavy konventy jednotlivých států byly těmito shromážděními k zajištění svobody doporučeny dodatky zabráňující zneužití moci a tyto dodatky vyžadovaly „ochranu proti hrožícím zásahům federální vlády, nikoli vlád lokálních“ a neobsahují „nic, co by indikovalo záměr aplikovat je proti vládám států“. ⁶⁸

Na základě precedentu z případu *Barron* se tedy ustálila doktrína neaplikovatelnosti *Bill of Rights* proti státům, které sice měly své ústavy s vlastními mechanismy ochrany práv a svobod, ale těmi, které obsahuje Ústava federální, nebyly vázány. Skutečnost, že ochrana práv a svobod byla historicky státní záležitostí, byla obecně uznávána i mezi tvůrci čtrnáctého dodatku. ⁶⁹

Původní návrh prvního oddílu čtrnáctého dodatku kongresmana J. Binghamu měl občánům kteréhokoli státu zajistit „všechny svobody a výsady“ občanů ostatních států. Jeho druhý pokus, který již byl úspěšný a stal se po doplnění klauzule o občanství druhou klauzulí prvního oddílu čtrnáctého dodatku, obsahoval ustanovení, zakazující státům vydání nebo vynucování jakéhokoli zákona, který by omezoval „svobody nebo výsady občanů Spojených států“. Základní otázkou je, **jaký** byl rozdíl mezi Binghamovým prvním a druhým návrhem. Již bylo zmíněno, že J. Bingham zastával teorii jisté „elipsy“ o tom, že svobody a výsady nejsou tvořeny jen souborem „základních práv“, obsažených implicitně v klauzuli o svobodách a výsadách, ale také všemi právy a svobodami prvních osmi dodatků Ústavy; teorii nepochopenou jeho kolegy. Během obhajoby svého prvního návrhu J. Bingham kongresmany ujišťoval, že „Návrh předložený sněmovně je jednoduše návrh vyzbrojit Kongres pravomocí vynucovat bill of rights [sic] tak, jak je v Ústavě dnes. Má mít takovýto rozsah, nikoli širší.“ ⁷⁰

Toto Binghamovo vystoupení se jeví jako přesvědčivý důkaz o záměru aplikovat skrze dodatek *Bill of Rights* proti státům. Měl však J. Bingham skutečně na mysli prvních osm dodatků, když hovořil o „nesmrtelné bill of rights vtělené v Ústavě“? ⁷¹ Fakt, že J. Bingham výslovně nehovořil o prvních osmi dodatcích, dává prostor k pochybám, zda pod termínem „bill of rights“ nechápal spíše literární frázi označující garance klauzule o svobodách a výsadách čtvrtého článku ve spojení s ochranou života, svobody a majetku podle pátého dodatku, jak se ve své vlivné esaji z roku 1949 domnívá profesor Charles Fairman. ⁷² Mezi prvním a druhým Binghamovým návrhem existuje jedna evidentní odlišnost: zatímco v původním návrhu Bingham užívá spojení „svobody a výsady“ občanů ostatních států, kopírující druhý oddíl čtvrtého článku Ústavy, v druhém návrhu již užívá spojení „svobody nebo výsady **občanů Spojených států**“. Toto reflektuje Binghamovu „teorii elipsy“ o tom, že klauzule čtvrtého článku o svobodách a výsadách **sama** pojednává o svobodách a výsadách občanů Spojených států, ale nečiní tak výslovně.

J. Bingham dále ve svém vystoupení pokračoval slovy, adresovanými odpůrcům jeho původního návrhu: „Pánové uznávají sílu ustanovení bill of rights, že občané Spojených států mají nárok těšit se všem svobodám a výsadám jako občané ostatních států a že nikdo

⁶⁸ *Barron v. Mayor & City Council of Baltimore*, 32 U.S. 243 (1833).

⁶⁹ BERGER, *Government by Judiciary*, s. 156.

⁷⁰ FAIRMAN, *op. cit.*, s. 33.

⁷¹ Tamtéž, s. 36.

⁷² Tamtéž, s. 33–34.

nesmí být zbaven života, svobody nebo majetku bez řádného procesu, ale říkají „Jsme proti jejímu [bill of rights] vynucování zákony Kongresu na základě dodatku Ústavy tak, jak je navržen.“⁷³ Proč jsou proti vynucování bill of rights, jak je navrženo?⁷³

Otázkou je, proč J. Bingham hovoří vedle svobod a výsad zvlášť o klauzuli o řádném procesu pátého dodatku, namísto toho, aby hovořil o *všech* prvních osmi dodatcích, jak učinil až v roce 1871, když pronesl: „Svobody a výsady občanů Spojených států, na rozdíl od svobod a výsad občanů státu, jsou primárně definovány prvními osmi dodatky Ústavy Spojených států.“⁷⁴

J. Bingham si byl vědom konsekvencí rozhodnutí v *Barron v. Baltimore* a z jeho komentáře tři roky po ratifikaci dodatku je patrné, že dle něho čtrnáctý dodatek tento precedent fakticky zvrátil: „[...] tyto dodatky, vymezující a chránící práva lidí a občanů, limitovaly moc Kongresu, nikoli států [...] tato sněmovna může nyní bezpečně následovat příkladu tvůrců Ústavy a architektů této Republiky skrze přijetí zákonů, vynucujících všechny svobody a výsady občanů Spojených států tak, jak jsou garantovány doplněnou Ústavou a v ní výslovně vyčteny.“⁷⁵

Označení svobod a výsad občanů Spojených států za „výslovně vyčtené“ v Ústavě indikuje, že jeho cílem skutečně bylo prosazení prvních osmi dodatků *Bill of Rights* proti státům⁷⁶ a že Binghamův druhý návrh spíše než pozměňující obsah pouze specifikoval záměr, sledovaný již návrhem prvním. Jistotu poté přináší další z Binghamových výroků z března 1871: „Těchto osm článků [dodatků] nikdy nepředstavovalo omezení moci států, dokud toto nebylo změněno čtrnáctým dodatkem.“⁷⁷

Je ale zapotřebí analyzovat rovněž náhledy ostatních zákonodárců na J. Binghamem vytvořenou úpravu; subjektivní záměr J. Binghamova je jednou věcí, jak text chápali jeho kolegové, kteří ho schvalovali a rozhodovali o jeho předložení státům k ratifikaci, je věcí druhou. T. Stevens na adresu navrženého dodatku pronesl, že „umožňuje Kongresu napravit nespravedlivou legislativu států“, aby se „zákon, vztahující se na jednoho, vztahoval rovněž na všechny“,⁷⁸ neboť „Ústava limituje pouze Kongres, nikoli státy“ a „tento dodatek napравuje tento defekt“.⁷⁹ Ve vztahu k zákonu o občanských právech dále uvedl, že „je částečně pravda“, že dodatek zajišťuje to samé, ale rozdílem je, že „zákon je zrušitelný prostou většinou“.⁸⁰ Kongresman William Higby, radikální Republikán z Kalifornie, okomentoval první Binghamův návrh ve sněmovně slovy, že je „již v Ústavě obsažen“,

⁷³ BARNETT – BERNICK, *op. cit.*, s. 133.

⁷⁴ AYNES, R. L. On Misreading John Bingham and the Fourteenth Amendment. *The Yale Law Journal*, 1993, Vol. 103, s. 71. [online]. Dostupné na: <https://digitalcommons.law.yale.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=&httpsredir=1&article=7516&context=yjlj>. [cit. 09. 05. 2022].

⁷⁵ LASH, K. T. The Privileges or Immunities Clause and Unenumerated Rights. *Law & Liberty*, 21. 03. 2019. [online]. Dostupné na: <https://lawliberty.org/the-privileges-or-immunities-clause-and-unenumerated-rights/>. [cit. 09. 05. 2022].

⁷⁶ Tamtéž.

⁷⁷ AYNES, *op. cit.*, s. 74.

⁷⁸ CURTIS, *op. cit.* s., 86.

⁷⁹ AMAR, A. The Bill of Rights and the Fourteenth Amendment. *The Yale Law Journal*, 1992, Vol. 101, s. 1236. [online]. Dostupné na: https://digitalcommons.law.yale.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2005&context=fss_papers. [cit. 09. 05. 2022].

⁸⁰ CURTIS, *op. cit.*, s. 87.

ale je natolik „roztříštěn po jejích různých částech, že nemá žádný život či energii“⁸¹ a to, co je jeho obsahem, zajistí „přesně“ to, co je již obsaženo v osmém oddílu prvního článku,⁸² druhém oddílu čtvrtého článku (klauzule o svobodách a výsadách) a pátém dodatku.⁸³

Binghamův návrh se obecně setkal s velmi chladným přijetím ze strany zákonodárců; kupříkladu celá delegace kongresmanů za stát New York navržený dodatek odmítala; kongresman Robert Hale, patřící do newyorské delegace, kriticky nazval návrh „extrémně neurčitým“.⁸⁴ Když poté v květnu sněmovna poprvé rokovala o Binghamově druhém návrhu, který se nakonec stal – po senátním doplnění klauzule o občanství – prvním oddílem čtrnáctého dodatku tak, jak je dnes znám, mezi prvními řečníky byl i tehdy ještě kongresman James Garfield (pozdější dvacátý prezident Spojených států). J. Garfield hovořil o navrženém dodatku s uspokojením, neboť dle něho nedlouho předtím přijatý zákon o občanských právech „byl nyní součástí práva země“, ale přestalo by tomu tak být, pokud by se k moci dostala Demokratická strana a právě z toho důvodu podporoval „pozvednutí tohoto velkého a dobrého zákona mimo dosah politických svárů“ a jeho „ukotvení v klidném nebi Ústavy“.⁸⁵

A zatímco J. Bingham v roce 1871 v Kongresu hovořil o dodatku, který inkorporoval dodatky *Bill of Rights* v souladu s jeho záměrem, J. Garfield ve stejnou dobu popisuje dodatek jako diametrálně odlišný: „V následné dlouhé debatě byl tento oddíl [první oddíl čtrnáctého dodatku] považován za ekvivalentní prvnímu oddílu zákona o občanských právech, s tou výjimkou, že byla přidána nová pravomoc [klauzule o stejné ochraně zákona]. V průběhu debaty o něm bylo takřka bez výjimky hovořeno jako o omezení moci států přijímat legislativu, chránící nerovně život a majetek.“⁸⁶

V senátu vystoupil v rozpravě o druhém návrhu dodatku jako první senátor Jacob Howard za stát Michigan coby člen Společného výboru pro rekonstrukci, který oznámil kolegům záměr „velmi stručně“ představit „postoje a motivy, jenž ovlivnily výbor“ a „cíle, kterých se [dodatek] snaží dosáhnout“.⁸⁷ J. Howard nejprve citoval pasáž z *Corfield v. Coryell* ve snaze osvětlit význam klauzule o svobodách nebo výsadách, načež uvedl, že tyto svobody a výsady, o nichž hovoří druhý oddíl čtvrtého článku „nelze přesně a úplně vymezit“ a k těmto by dále „měla být přidána osobní práva, garantována prvními osmi

⁸¹ Congressional Globe, House of Representatives, 1st Sess. 39th Cong. 1054. In: The Library of Congress. [online]. Dostupné na: <https://memory.loc.gov/cgi-bin/ampage?collId=llcg&fileName=073/llcg073.db&recNum=11>. [cit. 09. 05. 2022].

⁸² Osmý oddíl prvního článku Ústavy upravuje pravomoci Kongresu, je uvozen větou „Kongres má právo“ (*Congress shall have power*), následovanou taxativním výčtem, stejně uvození měl i první Binghamův návrh čtrnáctého dodatku.

⁸³ Congressional Globe, House of Representatives, 1st Sess. 39th Cong. 1054. In: The Library of Congress. [online]. Dostupné na: <https://memory.loc.gov/cgi-bin/ampage?collId=llcg&fileName=073/llcg073.db&recNum=11>. [cit. 09. 05. 2022].

⁸⁴ FAIRMAN, *op. cit.*, s. 29.

⁸⁵ Congressional Globe, House of Representatives, 1st Sess. 39th Cong. 2462. In: The Library of Congress. [online]. Dostupné na: <https://memory.loc.gov/cgi-bin/ampage?collId=llcg&fileName=073/llcg073.db&recNum=11>. [cit. 09. 05. 2022].

⁸⁶ BERGER, R. Incorporation of the Bill of Rights in the Fourteenth Amendment: A Nine-Lived Cat. *Ohio State Law Journal*, 1981, Vol. 42, s. 464. [online]. Dostupné na: <https://kb.osu.edu/handle/1811/65145>. [cit. 09. 05. 2022].

⁸⁷ LASH, *The Fourteenth Amendment and the Privileges and Immunities of American Citizenship*, s. 155.

dotatky Ústavy“ (J. Howard následně vyjmenoval jednotlivá práva a svobody jako svoboda projevu a tisku, právo držet zbraň, atd.).⁸⁸ Howardova definice svobod a výsad občanů Spojených států zahrnovala jak ochranu rovnosti u státy přiznaných práv v souladu s klauzulí o svobodách a výsadách čtvrtého článku, **tak prvních osm dodatků** federálního *Bill of Rights*.⁸⁹ Na Howardovo vystoupení reagoval republikánský senátor Luke P. Poland z Vermontu, dle kterého však dodatek nezabezpečoval „nic mimo to, co bylo zamýšleno původním ustanovením v Ústavě [druhým oddílem čtvrtého článku]“. ⁹⁰ Další řečník, senátor James R. Doolittle z Wisconsinu, vyjádřil přesvědčení, že „předchůdcem tohoto dodatku byl zákon o občanských právech“ a dodatek byl předložen proto, aby „mu dodal validitu“. ⁹¹ Tomuto náhledu oponoval spolupředseda výboru W. P. Fessenden za stát Maine, který se po nemoci vrátil do senátu: „Ať už byly motivy pana Binghamy jakékoli, navrhl [dodatek] předtím, než byl zákon o občanských právech vůbec projednáván [...] během diskuze ve výboru jsem nikdy neslyšel, že by cokoli bylo o zákonu o občanských právech řečeno v souvislosti s tím [s návrhem dodatku]. Byl [dodatek] položen na zcela odlišných základech.“⁹²

W. P. Fessenden ale k prvému oddílu navrženého dodatku rovněž uvedl, že klauzule o svobodách nebo výsadách je „nepotřebná, neboť tentýž princip je již obsažen ve čtvrtém článku“ a že „jeho skutečným a jediným cílem je dát černochům občanství, podepřít zákon o občanských právech a dát jim přesvědčivější, ne-li opodstatněný, nárok na jeho ustanovení.“⁹³

Demokratický senátor Thomas A. Hendricks z Indiany na závěr debaty shrnul, že „neslyšel žádného ze senátorů přesně definovat, co jsou svobody a výsady občanství“; senátor Reverdy Johnson z Marylandu byl ohledně klauzule o svobodách nebo výsadách v obdobné nejistotě a navrhl dokonce její vypuštění se slovy: „[...] dle mého je dosti nevhodné, aby [první oddíl dodatku] stanovoval, že ‚žádný stát nesmí vydat nebo vynucovat zákon, který by omezoval svobody nebo výsady občanů Spojených států‘ jednoduše proto, že nejsem srozuměn s tím, jaký by toto mělo dopad.“⁹⁴

Jak lze shrnout, otázka původního významu klauzule o svobodách nebo výsadách je mimořádně komplexní a lze nalézt racionální argumenty jak pro restriktivnější pojetí klauzule, tak pro teorii o inkorporaci *Bill of Rights* na státní úroveň. Vedle samostatného rozboru klauzule je nicméně potřeba nahlédnout na ni i v kontextu zbývajících částí prvního oddílu, kterými jsou klauzule o řádném procesu a stejné ochraně zákona.

⁸⁸ FAIRMAN, *op. cit.*, s. 57.

⁸⁹ LASH, *The Fourteenth Amendment and the Privileges and Immunities of American Citizenship*, s. 158.

⁹⁰ BERGER, *Incorporation of the Bill of Rights in the Fourteenth Amendment*, s. 457.

⁹¹ BERGER, *Government by Judiciary*, s. 168.

⁹² Congressional Globe, Senate, 1st Sess. 39th Cong. 2896. In: The Library of Congress. [online]. Dostupné na: <https://memory.loc.gov/cgi-bin/ampage?collId=llcg&fileName=073/llcg073.db&recNum=11>. [cit. 09. 05. 2022].

⁹³ BERGER, *Incorporation of the Bill of Rights in the Fourteenth Amendment*, s. 457.

⁹⁴ Congressional Globe, Senate, 1st Sess. 39th Cong. 3041. In: The Library of Congress. [online]. Dostupné na: <https://memory.loc.gov/cgi-bin/ampage?collId=llcg&fileName=073/llcg073.db&recNum=11>. [cit. 09. 05. 2022].

2.3 Řádný proces

Stejně jako v případě klauzule o svobodách nebo výsadách i v případě třetí klauzule prvního oddílu o řádném procesu – tzv. *due process clause* – nalezneme v Ústavě velmi podobně znějící ustanovení; v tomto případě konkrétně v pátém dodatku, připojeném k původní Ústavě v roce 1791 jako součást prvních deseti dodatků *Bill of Rights*. Pátý dodatek vedle zajištění spravedlivé náhrady při odnětí majetku, zákazu nucení k sebeobviňování či zásady *ne bis in idem* v trestním řízení stanovuje, že: „Nikdo [...] nesmí být zbaven života, svobody nebo majetku bez řádného procesu.“⁹⁵

Klauzule o řádném procesu čtrnáctého dodatku je pak takřka totožná: „žádný stát nesmí zbavit kohokoli života, svobody nebo majetku bez řádného procesu.“⁹⁶

Když v roce 1787 vystoupil Alexander Hamilton před newyorským shromážděním, vymezil pojem „řádného procesu“ následovně: „Slova ‚řádný proces‘ mají přesný technický význam a jsou aplikovatelná pouze na proces a postup soudů, nelze je vztahovat na akty zákonodárního sboru.“⁹⁷

Jak vypovídá již samotné spojení „řádný proces“, jde o procedurální ustanovení, zaručující řádný **soudní** proces v souladu se zákonem a jako takové bylo před rokem 1866, kdy text čtrnáctého dodatku vznikl, chápáno, s čímž byli zákonodárci 39. Kongresu obeznámeni.⁹⁸ Ještě na konci roku 1865 předložil J. Bingham návrh na doplnění Ústavy tak, aby Kongres mohl nově vydávat „všechny zákony nutné k tomu, aby zabezpečil všem osobám v každém státu Unie rovnou ochranu v jejich právech na život, svobodu a majetek“.⁹⁹ Na toto J. Bingham navázal nedlouho poté svým prvním návrhem čtrnáctého dodatku: „Kongres má právo vydávat všechny zákony nutné k tomu, aby pro občany kteréhokoli státu byly zajištěny všechny svobody a výsady, kterým se těší občané ostatních států (Čl. 4, odd. 2) a všem osobám v jednotlivých státech stejná ochrana života, svobody a majetku (5. dodatek).“¹⁰⁰

Návrh popsal J. Bingham tak, že „každé slovo navrhovaného dodatku je dnes v Ústavě naší země, s výjimkou slov poskytujících výslovně pravomoc Kongresu Spojených států“.¹⁰¹ Spojení „rovná ochrana“ ovšem původní Ústava neobsahuje,¹⁰² J. Bingham, jak později vysvětlil, se domníval, že některá z jejích existujících částí odpovídá obsahově tomuto navrženému spojení; a tou byl konkrétně pátý dodatek.¹⁰³ Co se týče vymezení obsahu klauzule o řádném procesu pátého dodatku, pro J. Binghamu byl její význam jasný; tuto otázku „soudy již dávno vyřešily“, což znamená, že autor prvního oddílu spoléhal na

⁹⁵ Pátý dodatek Ústavy Spojených států amerických.

⁹⁶ Čtrnáctý dodatek Ústavy Spojených států amerických, oddíl 1.

⁹⁷ New York Assembly. Remarks on an Act for Regulating Elections, [6 February 1787]. In: National Archives. [online]. Dostupné na: <https://founders.archives.gov/documents/Hamilton/01-04-02-0017>. [cit. 16. 05. 2022].

⁹⁸ BERGER, *Government by Judiciary*, s. 227.

⁹⁹ LASH, K. T. Enforcing the Rights of Due Process: The Original Relationship between the Fourteenth Amendment and the 1866 Civil Rights Act. *The Georgetown Law Journal*, 2018, Vol. 106, s. 1410. [online]. Dostupné na: <https://scholarship.richmond.edu/law-faculty-publications/1490/>. [cit. 16. 05. 2022].

¹⁰⁰ CURTIS, *op. cit.*, s. 57

¹⁰¹ LASH, Enforcing the Rights of Due Process, s. 1428–1429.

¹⁰² BERGER, *Government by Judiciary*, s. 160.

¹⁰³ LASH, Enforcing the Rights of Due Process, s. 1429.

ustálenou dosavadní judikaturu,¹⁰⁴ která jednoznačně chápala „řádný proces“ jako procedurální ochranu. Primárním rozdílem mezi klauzulí o řádném procesu čtrnáctého dodatku a její předlohou v dodatku pátém je **vůči komu** směřuje. Zatímco pátý dodatek, jak potvrdil precedent *Barron v. Baltimore*, byl aplikovatelný pouze na federální úrovni, čtrnáctý dodatek explicitně uvádí, že zbavit života, svobody nebo majetku bez řádného procesu nesmí „žádný stát“. Na tomto místě vyvstává otázka s ohledem na předcházející klauzuli o svobodách nebo výsadách; totiž, že pokud tato inkorporovala *Bill of Rights* a s ní tedy i pátý dodatek, nečiní to klauzuli o řádném procesu ve čtrnáctém dodatku redundantní? Jak upozorňuje ve svém projevu senátor J. Howard, podstatná odlišnost mezi klauzulí o svobodách nebo výsadách a klauzulí o řádném procesu spočívá v tom, že zatímco první chrání svobody a výsady „občanů Spojených států“, druhá se vztahuje na **všechny osoby** („nikdo nesmí být zbaven života, svobody nebo majetku bez řádného procesu“).¹⁰⁵ Toto nutně implikuje, že pokud svobody a výsady zahrnují *Bill of Rights* včetně pátého dodatku, vztahují se pouze na **občany**, zatímco klauzule o řádném procesu, jako jedna specifická garance pátého dodatku, byla do textu zvlášť přidána proto, aby chránila všechny osoby.¹⁰⁶

J. Bingham věřil, že život, svoboda a majetek jsou přirozená práva, náležející všem, nikoli pouze občanům; samotná klauzule o řádném procesu pátého dodatku hovoří ve stejných termínech. Přes Binghamovu konzistentní obhajobu těchto „vrozených práv každé osoby“,¹⁰⁷ jeho kolegové nadále v souvislosti s dodatkem užívali užšího pojmu „občané“; kongresman Ephraim Eckley podporoval dodatek z důvodu jeho zabezpečení „života, svobody a majetku všem občanům“,¹⁰⁸ kongresman Martin R. Thayer pak kvitoval návrh dodatku s tím, že dodatek inkorporuje ochranu zákona o občanských právech, poskytovanou „základním právům občanství“. ¹⁰⁹ Znění klauzule o řádném procesu je však zřejmé: zapovídá zbavení života, svobody nebo majetku bez řádného procesu „kohokoli“. ¹¹⁰ Jak uvádí J. Garfield v roce 1871, čtrnáctý dodatek byl co do klauzule o řádném procesu „okopírován z pátého“ a tato klauzule představuje „nestranný soud dle zákonů země“. ¹¹¹ Při pohledu na klauzule o svobodách nebo výsadách a řádném procesu nelze přehlédnout výslovnou garanci druhé zmíněné všem osobám bez ohledu na občanství. Lze se tak domnívat, že účelem klauzule o řádném procesu byla ochrana základních práv – života, svobody a majetku¹¹¹ – a vzhledem k užšímu významu klauzule o svobodách nebo výsadách, vztahující se čistě na občany Spojených států, bylo zapotřebí jejím prostřednictvím rozšířit její garance – shrnuté pod trojici „život, svoboda, majetek“ – na všechny osoby, přičemž dodatečnou ochranu měla poskytovat poslední z klauzulí prvního oddílu; klauzule o stejné ochraně zákona.

¹⁰⁴ Murray's Lessee v. Hoboken Land & Improvement Co., 59 U.S. 272 (1856).

¹⁰⁵ Congressional Globe, Senate, 1st Sess, 39th Cong. 2766. The Library of Congress. [online]. Dostupné na: <https://memory.loc.gov/cgi-bin/ampage?collId=llcg&fileName=072/llcg072.db&recNum=847>. [cit. 16. 05. 2022].

¹⁰⁶ AMAR, *op. cit.*, s. 1225.

¹⁰⁷ BERGER, *Government by Judiciary*, s. 243.

¹⁰⁸ Tamtéž.

¹⁰⁹ Tamtéž.

¹¹⁰ BERGER, R. Paul Dimond Fails to “Meet Raoul Berger on Interpretivist Grounds”. *Ohio State Law Journal*, 1982, Vol. 43, No. 2, s. 301. [online]. Dostupné na: https://kb.osu.edu/bitstream/handle/1811/65189/OSLJ_V43N2_0285.pdf. [cit. 16. 05. 2022].

¹¹¹ BERGER, *Government by Judiciary*, s. 243.

2.4 Stejná ochrana zákona

Na rozdíl od předcházejících dvou klauzulí nemá původní Ústava v případě klauzule o stejné ochraně zákona (*equal protection of the laws clause* či *equal protection clause*) obdobně znějící ustanovení.¹¹² Zákon o občanských právech, přijatý v reakci na jižanské „černé zákoníky“, garantoval právo „plně a rovně využívat všech zákonů a ustanovení, chránících osoby a jejich majetek tak, jak je dovoleno občanům bílé pleti“,¹¹³ a zároveň zajišťoval, že propuštěnci budou „podrobeni stejným trestům, sankcím a pokutám a žádným jiným“, bez ohledu na to, co stanovovaly existující státní zákony. Jak vidíme, zákon obsahoval podobnou formulaci jako později čtrnáctý dodatek, na rozdíl od dodatku však více konkrétní. Kongresman S. Shellabarger komentoval zákon tak, že: „Jeho celý dopad je takový, že vyžaduje, aby jakékoli z těchto vyčtených občanských (nikoli politických) práv, které státy přiznají občanům jedné rasy nebo barvy pleti, bylo rovně přiznáno všem rasám.“¹¹⁴

Co se diskriminace týče, dle S. Shellabargerova zákon: „[...] nezakazuje [státům] diskriminovat mezi občany jedné rasy nebo různých ras ohledně toho, jaká mají jejich práva svědčit, dědit, atd. být. Ale pokud diskriminujete, nesmí se tak dít na základě rasy, barvy pleti nebo předchozího otroctví. To je vše. Pokud dovolíte bílému muži, který je bezvěrec, svědčit, musíte to povolit i bezvěrcům jiné barvy pleti. [...] Zabezpečuje [první oddíl zákona] – nikoli všem občanům, ale všem rasám, všem, které jsou občany – rovnost v ochraně těch vyčtených práv, která státy uznají za vhodné přiznat jakékoli rase.“¹¹⁵

První návrh čtrnáctého dodatku od J. Binghamu zaručoval „všem osobám v jednotlivých státech stejnou ochranu života, svobody a majetku“.¹¹⁶ To, jak jej J. Bingham vylíčil svým kolegům ve sněmovně, znamenalo „[...] poskytnutí pravomoci Kongresu dohlížet na to, aby ochrana, poskytnutá zákony států, byla stejná s ohledem na život, svobodu a majetek všech osob. [...] Toto zahrnují slova ‚stejná ochrana‘, nic více.“¹¹⁷

Ke klauzuli o stejné ochraně ve finálním návrhu J. Bingham poté poznamenal, že dodatkem byl „konečně vyřešen jeden velký problém“, a to „rovnost všech před zákonem“, ačkoli „stejná a přesná spravedlnost pro všechny“, jak Bingham dodal, „nemůže být dosažena za den“.¹¹⁸

S ohledem na klauzuli o stejné ochraně zákona se tak jeví, že jejím cílem bylo zajištění těch práv, která zákon o občanských právech obsahoval (uzavírat smlouvy, svědčit, dědit apod.) pro všechny bez ohledu na rasu, **pokud** jsou státy některé z ras přiznány.¹¹⁹ Někteří autoři nicméně považují rozsah klauzule o stejné ochraně zákona za mnohem širší a domnívají se, že text klauzule nelimituje rozsah „zákona“, kterého se má stejná ochrana

¹¹² BARNETT – BERNICK, *op. cit.*, s. 130.

¹¹³ V původním znění: “full and equal benefit of all laws and proceedings for the security of person and property, as is enjoyed by white citizens”.

¹¹⁴ Congressional Globe, House of Representatives, 1st Sess, 39th Cong. 1293. In: The Library of Congress. [online]. Dostupné na: <https://memory.loc.gov/cgi-bin/ampage>. [cit. 16. 05. 2022].

¹¹⁵ Congressional Globe, House of Representatives, 1st Sess, 39th Cong. 1293. In: The Library of Congress. [online]. Dostupné na: <https://memory.loc.gov/cgi-bin/ampage>. [cit. 16. 05. 2022].

¹¹⁶ CURTIS, *op. cit.*, s. 57.

¹¹⁷ Congressional Globe, House of Representatives, 1st Sess, 39th Cong. 1094. In: The Library of Congress. [online]. Dostupné na: <https://memory.loc.gov/cgi-bin/ampage>. [cit. 16. 05. 2022].

¹¹⁸ Congressional Globe, House of Representatives, 1st Sess, 39th Cong. 3979. In: The Library of Congress. [online]. Dostupné na: <https://memory.loc.gov/cgi-bin/ampage>. [cit. 16. 05. 2022].

¹¹⁹ BERGER, *Government by Judiciary*, s. 207.

týkat a chrání – stejně jako klauzule o řádném procesu – všechny osoby, zatímco klauzule o „svobodách nebo výsadách“ hovoří jen o „občanech“.¹²⁰ I ti, kdo obecně nahlízejí na klauzule čtrnáctého dodatku z perspektivy extenzivnějšího výkladu, však uznávají, že určité formy diskriminace – jakkoli nežádoucí – přesto nebyly zahrnuty do požadavku stejné ochrany v rámci čtrnáctého dodatku.¹²¹ Otázkou tedy je, jaký byl rozsah klauzule o stejné ochraně zákona ve vztahu k nerovnému zacházení a jaká práva zůstala mimo její dosah. Nutně se zde nabízejí práva politická; zahrnovalo chápání klauzule o stejné ochraně zákona v době přijetí dodatku i povinnost rovnosti v politických právech?

Někteří z Republikánů prosazovali udělení volebního práva propuštěncům; senátor Charles Sumner hovořil o volebním právu jako o „jediné dostatečné garanci“,¹²² podobně smýšleli i kupříkladu senátor Samuel C. Pomeroy či kongresman J. Garfield.¹²³ V roce 1866 bylo však v Unii pouze pět států, které umožňovaly černošskému obyvatelstvu participovat na volebním procesu: Maine, Massachusetts, New Hampshire, Rhode Island a Vermont, přičemž tyto byly obývány zhruba 6 % černošské populace v severních státech.¹²⁴ Zákondárci napříč spektrem až na výjimky vyjadřovali přinejmenším skepsi k přiznání volebního práva propuštěncům, v horším případě se otevřeně stavěli proti; během projednávání zákona o občanských právech vystoupil kongresman James W. Patterson s projevem, v němž uvedl, že „údajní přátelé, prosazující politickou a společenskou rovnost“ jsou dle něho „nejhorší nepřátelé barevné rasy“.¹²⁵ Autor zákona, senátor L. Trumbull, vysvětlil obsah zákona velmi jasně: „Návrh se vztahuje výlučně na občanská práva. Není jím navrhována regulace politických práv jednotlivců: nemá nic společného s volebním právem nebo s jakýmkoli jiným politickým právem [...]“.¹²⁶

Koncept stejné ochrany zákona měl své kořeny v zákonu o občanských právech, jeho rozsah byl však velmi limitovaný. Toto dokládají i zmíněná slova J. Binghamy; šlo o rovnost v ochraně „života, svobody a majetku“, „nic více“. T. Stevens o stejné ochraně v podání čtrnáctého dodatku pronesl následující: „[dodatek] umožňuje Kongresu napravit nespravedlivou legislativu států tak, aby zákon, dopadající na jednoho, dopadal rovně na všechny. Jakýkoli zákon, trestající bílého za zločin, bude trestat černého stejným způsobem a do stejné míry. Jakýkoli zákon, chránící bílého, bude poskytovat ‚stejnou‘ ochranu i černému. Jakékoli prostředky nápravy, které jsou poskytovány jednomu, budou poskytovány všem.“¹²⁷

¹²⁰ DIMOND, Paul R. Strict Construction and Judicial Review of Racial Discrimination Under the Equal Protection Clause: Meeting Raoul Berger on Interpretivist Grounds. *Michigan Law Review*, 1981, Vol. 80, s. 467. [online]. Dostupné na: <https://repository.law.umich.edu/mlr/vol80/iss3/3/>. [cit. 16. 05. 2022].

¹²¹ BAER, J. A. *Equality under the Constitution: Reclaiming the Fourteenth Amendment*. Ithaca: Cornell University Press, 1983, s. 89.

¹²² BERGER, *Government by Judiciary*, s. 72.

¹²³ Tamtéž.

¹²⁴ VAN ALSTYNE, W. W. *The Fourteenth Amendment, the “Right” to Vote, and the Understanding of the Thirty-Ninth Congress*. Faculty Publications, William & Mary Law School, 1965, s. 70. [online]. Dostupné na: <https://scholarship.law.wm.edu/facpubs/779/>. [cit. 16. 05. 2022].

¹²⁵ Congressional Globe, House of Representatives, 1st Sess, 39th Cong. 2699. In: The Library of Congress. [online]. Dostupné na: <https://memory.loc.gov/cgi-bin/ampage>. [cit. 16. 05. 2022].

¹²⁶ Congressional Globe, House of Representatives, 1st Sess, 39th Cong. 599. In: The Library of Congress. [online]. Dostupné na: <https://memory.loc.gov/cgi-bin/ampage>. [cit. 16. 05. 2022].

¹²⁷ BAER, *op. cit.*, s. 89.

Senátor W. P. Fessenden rovněž potvrzoval, že volební právo zůstalo mimo dosah dodatku, neboť „každý od dob založení [Spojených států] do dnešního dne uznává, že pravomoc upravovat kvalifikaci voličů zůstává u států“. ¹²⁸

Kongresu byla dobře známa situace s ohledem na problematiku volebního práva v jednotlivých státech; realita poválečných let byla taková, že vůle prosadit rovné volební právo bez ohledu na rasu či barvu pleti nebyla dostatečná a bylo třeba pragmaticky přijmout kompromis, pokud mělo dojít alespoň k započetí procesu zrovnoprávnění. J. Garfield glosoval tuto skutečnost stručně: „Ale jsem ochoten, jak jsem zde řekl již dříve, když nemohu dostat vše, co si přeji, přijmout alespoň to, co mohu dostat.“ ¹²⁹

Dalším problémem byl neblahý fenomén segregace, zejména segregovaných veřejných škol. Dotýkal se dodatek i této otázky? Někteří z Republikánů podporovali ideu desegregace a snažili se ji realizovat legislativní cestou; senátor Ch. Sumner navrhl v roce 1871 zákaz rasové diskriminace ve výběru porot, veřejných zařízeních, jako byly obchody nebo ubytovací zařízení, a rovněž ve veřejných školách, argumentující protiústavností segregace v rámci čtrnáctého dodatku. ¹³⁰ Jeho snaha se ovšem setkala s ráznou opozicí; zejména senátor L. Trumbull vystupoval proti Sumnerovu návrhu s tím, že vzdělání, veřejná zařízení a poroty nejsou „občanskými právy“, chráněnými čtrnáctým dodatkem a Kongres nemá pravomoc podobnou změnu legislativně prosadit. ¹³¹

Jacobus TenBroek, jeden z vlivných autorů, vycházejících z abolicionistické ústavněprávní teorie, uvádí, že klauzule o stejné ochraně zákona „měla takřka exkluzivně substantivní obsah“. ¹³² Požadavek „žádný stát nesmí odepřít [stejnou ochranu zákona]“ se pro J. TenBroeka rovná imperativu „každý stát musí poskytnout“, tedy určité aktivní povinnosti konat k zajištění základních přirozených práv. ¹³³ Této koncepci klauzule odporují zastánci restriktivního pojetí, kteří klauzuli vidí jako nikoli poskytující „neomezenou ochranu, úplnou ochranu, jaké jsou všechny zákony schopny“, nýbrž pouze *stejnou* ochranu v podobě nestranného charakteru přijatých zákonů. ¹³⁴ Rozdíl mezi těmito dvěma pojetími lze shrnout tak, že zatímco první z nich chápe klauzuli samu o sobě jako ustanovení se substantivním obsahem, druhá ji vidí úžeji jako ustanovení určité akcesorické povahy, které se „aktivuje“ jen za předpokladu, že určitý zákon poskytuje ochranu; v případě, že je ochrana poskytnuta, musí být pro všechny, pokud není poskytnuta nikomu, klauzule nemá sílu vynucovat její poskytnutí; ¹³⁵ tedy, jak uváděl kongresman S. Shellabarger, týká se práv, jež státy „uznají za vhodné přiznat“. ¹³⁶ „Jedna rasa nebude zvýhodňována oproti druhé [...] Takový je duch a rozsah tohoto zákona a nejde ani o krok dále.“ ¹³⁷

¹²⁸ BERGER, *Government by Judiciary*, s. 79.

¹²⁹ VAN ALSTYNE, *op. cit.*, s. 72.

¹³⁰ BAER, *op. cit.*, s. 96.

¹³¹ Tamtéž.

¹³² TENBROEK, J. *Equal Under Law*. New York: Collier Books, 1965, s. 237.

¹³³ Tamtéž.

¹³⁴ BERGER, *Government by Judiciary*, s. 207.

¹³⁵ BERGER, *Government by Judiciary*, s. 208.

¹³⁶ Congressional Globe, House of Representatives, 1st Sess, 39th Cong. 1293. In: The Library of Congress. [online]. Dostupné na: <https://memory.loc.gov/cgi-bin/ampage>. [cit. 16. 05. 2022]. TENBROEK, *op. cit.*, s. 205.

¹³⁷ Congressional Globe, House of Representatives, 1st Sess, 39th Cong. 1117. In: The Library of Congress. [online]. Dostupné na: <https://memory.loc.gov/cgi-bin/ampage>. [cit. 16. 05. 2022].

Ve světle významu, jaký klauzuli přisuzovali její tvůrci a ti, kdo ji schvalovali, se proto jeví jako přesvědčivější varianta, že klauzule měla **úzký**, nikoli otevřený a extenzivní význam, který by spočíval v určitém substantivním obsahu.

Závěr

Historický kontext přijetí čtrnáctého dodatku a podrobné diskuze zákonodárců 39. Kongresu indikují, že rozsah dodatku byl limitovaný. Dodatek byl výsledkem politického kompromisu, na nějž museli zastánci rychlého procesu zrovnoprávnění přistoupit v zájmu prosazení alespoň určitých základních změn, na něž by s postupem času, společenským pokrokem a vývojem veřejného mínění bylo možné dále navázat. Jak se však ukázalo, tuto úlohu zastal Nejvyšší soud. Vývoj jeho výkladu ve vztahu ke čtrnáctému dodatku reflektuje vývoj dosahu a vlivu dodatku samotného, který zaznamenal oproti původnímu obecnému porozumění enormní transformaci, s níž se pojilo rozšíření jeho dosahu na otázky, které nade vše pochybnost nebyly při tvorbě, schvalování a ratifikaci vůbec zvažovány; některé z nich se dokonce staly tématem až o mnoho desetiletí později.